

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
FILOZOFICKÁ FAKULTA

Katedra slavistiky

Sekce polonistiky

studijní rok 2010/2011

Bakalářská diplomová práce

**TERMINOLOGICKÁ BÁZE A TÉMATICKÉ PRACOVNÍ LISTY PRO
INOVACI VÝUKY PŘEKLADU A TLUMOČENÍ**

Architektura a architektonické styly

**Baza terminów i tematyczne karty pracy dla inowacji nauki przekładu i
tłumaczeń**

Architektura i style architektoniczne

**Terminological base and thematic worksheets for inovation of the translation and
interpretation education**

Architecture and architectural styles

Autor práce: Martin Černý

Obor: Polština se zaměřením na hospodářsko-právní a turistickou oblast

Vedoucí práce: Mgr. Jan Jeništa

Olomouc 2011

Děkuji panu Mgr. Janu Jenišтови za ochotu, pomoc, trpělivost, cenné rady a připomínky, které mi pomohly při psaní bakalářské diplomové práce a za metodologické vedení k práci během konzultací. Také děkuji paní Prof. PhDr. Marii Sobotkové, CSc., že umožnila vznik tohoto oboru, panu Dr. Michalovi Hanczakowskému, za inspiraci k tvorbě práce a dalším osobám, které mi poskytly potřebné informace k napsání této práce.

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracoval samostatně, a že jsem uvedl veškerou literaturu a ostatní informační zdroje, které jsem použil.

V Olomouci dne 7. 5. 2011 _____

Obsah

1. ÚVOD	4
2. ANALÝZA MATERIÁLU	5
I. Zrádná slova	5
II. Původ jazyka	10
a. Český jazyk	11
b. Česká slovní zásoba	11
c. Česká přejatá slova	11
d. Polský jazyk	12
e. Polská slovní zásoba	12
f. Polská přejatá slova	12
III. Synonyma	15
IV. Antonyma	17
V. Frazeologismy	18
3. PRACOVNÍ LISTY	20
I. Slovní zásoba- architektura	21
II. Polsko-český, česko-polský oddíl	23
III. Polsko-český, česko-polský oddíl	28
IV. Klíč k úlohám	33
V. Přílohy k pracovním listům	41
4. SLOVNÍK	42
I. Stručný slovník	43
5. ZÁVĚR	50

1. Úvod

Cílem bakalářské práce je zhotovení pracovních listů s tématem architektura a architektonické styly, dále slovníku o dvou stech slovech pojících se s tématem a části, v níž byla rozvedena a analyzována slovní zásoba. Pracovní listy jsou složeny z dvou hlavních textů na téma architektura, z nich jsou následně vytvořeny úkoly, ty slouží jako výukový materiál pro studenty polštiny. Kromě procvičení gramatiky budou některé úlohy spjaté s obsahem textů, což má za úkol získání znalostí v oblasti architektury a architektonických slohů. Součástí této části je také obrázková příloha a též polsko-český slovníček pro zjednodušení práce s texty, které jsou v polštině. Pracovní listy jsou konstruovány jako pomůcka pro případné zájemce o studium polského jazyka a jejich součástí je klíč, který slouží ke kontrole úkolů a cvičení. Následně byl zhotoven slovník, ten obsahuje dvě stě výrazů polských a dvě stě českých. Ke každému výrazu je uvedena definice v obou jazycích, doplněny příklady užití a k některým i frazeologismy. Tento slovník je součástí tištěné práce pouze ve zkrácené přehledné verzi a celý je přiložen na CD nosiči. Jeho úkolem je zjednodušit vyhledávání potřebných výrazů. Ze získaného materiálů, při tvorbě pracovních listů a slovníku, byla provedena analýza, na jejím základě je rozebrána problematika zrádných slov, synonyma, antonyma, původy jazyků a frazeologismy. Celá bakalářská práce je vypracována jako studijní materiál pro výuku odborného polského jazyka.

2. Analýza materiálu

Po vytvoření pracovních listů a slovníku, bylo přistoupeno k rozboru získaného materiálu. Nejprve byla analyzována zrádná slova, z důvodu své komplikovanosti, a protože se jich několik vyskytlo v přiloženém slovníku. Zrádná slova byla doplněna o definice vysvětlující jejich význam v češtině a polštině. Pro názornost jsme uvedli i jejich příklady. Věnovali jsme se také původu českého jazyka a polského, uvedly se cizí výrazy, které ovlivnily češtinu i polštinu a také byla rozebrána česká a polská slovní zásoba. Analýzou informací získaných o původu slov, bylo zjištěno, do jaké míry ovlivnily cizí jazyky češtinu a polštinu, tyto výsledky byly vyjádřeny procentuálně. Dalším z rozebíraných témat byla synonyma a antonyma, která obohacují písemný i mluvený projev. Výběr synonymických a antonymických výrazů byl proveden na základě slovníku. Posledním probraným tématem jsou frazeologismy.

I. Zrádná slova

Za zrádná slova v polštině a češtině lze považovat takové lexikální jednotky, které jsou v obou jazycích formálně shodné nebo podobné, ale významově nebo stylově jsou odlišné. (Lotko 1992: 8n.)

Zrádná slova jsou ta, která se na první pohled zdají být v češtině a polštině významově totožná. Jejich zrádnost je v tom, že mají odlišné významy jak v češtině, tak v polštině z pohledu sémantiky. Druhů zrádných slov je více. Mohou se totiž lišit jednoznačně nebo mnohoznačně. Jednoznačná slova (monosémní) jsou méně častá. Častější jsou slova mnohoznačná (polysémní), ta která se liší úplně nebo pouze jeden z jejich možných významů je jiný (*sklep, piwnica*). Mnohoznačná slova se dále dělí na celkově zrádná, veškeré jejich významy jsou odlišné a slova částečně zrádná, u nichž se některé významy shodují, ale jiné se neshodují, proto u částečně zrádných slov záleží na celkovém kontextu věty. Mohou se však také vyskytovat zrádná slova homonymní. Avšak jejich homonymita se vyskytuje většinou pouze v jednom jazyce. Jedná se o slova stejného původu nebo slova přejatá (*pára, para*). (viz Lotko 1992: 8n.)

Problematika zrádných slov je dána i tím, že jak čeština, tak polština na sebe v průběhu staletí vzájemně působily a přejímaly mezi sebou některé výrazy. Mnohdy takto převzatý výraz se odchýlil od původního významu a v novém jazyce mu byl

přidělen jiný. Polština byla češtinou ovlivňována především do 16. století. A polské výrazy byly do češtiny doplňovány zejména v období národního obrození. (viz Price 1998: 67n.)

Nejlépe bude problém zrádných slov ukázat názorně. Výrazy uváděné jako příklad působí dojmem, že se jedná o synonymický vztah, opak je pravdou. Tato slova se významově v obou jazycích liší.

K rozboru byly vybrány následující výrazy ze slovníku, jež je součástí této práce, zároveň k nim byly pro snadnější orientaci připsány jejich definice v obou jazycích.

Zamek

Warowna budowla mieszkalna otoczona pierścieniem murów z basztami, wieżami, często z barbakanem i zwodzonym mostem nad fosą; w średniowieczu: siedziba pana feudalnego, później rezydencja królewska, książęca lub magnacka.

Zámek

Rozlehlá výstavní budova, někdejší šlechtické sídlo.

Pałac

- 1. Reprezentacyjna budowla mieszkalna pozbawiona cech obronnych, stanowiąca rezydencję królewską, magnacką.*
- 2. Od XIX w.: okazały gmach będący siedzibą władz lub instytucji państwowych, społecznych itp.*

Palác

- 1. Reprezentativní městské sídlo feudálů.*
- 2. Dnes reprezentační budova pro veřejné účely.*

Hrad

Hrazené (feudální) sídlo.

Gród

Pierwotnie osada obronna usytuowana w trudno dostępnym miejscach; w X-XIII w.: warowna siedziba księcia, ośrodek lokalnej władzy wojskowej, administracyjnej i gospodarczej; od XIV w.: siedziba starosty sprawującego sądownictwo.

Zamek - hrad

Pałac - zámek

Na těchto výrazech může být demonstrována problematika zrádných slov. Je tu uvedena skupina výrazů polských a k nim dány české. Pravděpodobné je, že osoba neznalá problematiky, by výrazy označila za shodné a nebyly by dále řešeny. Jenže tomu tak u zrádných slov není. Ve skutečnosti se polský *zamek*, shoduje s definicí českého *hradu*, nikoliv s definicí českého *zámecku*, jak by se předpokládalo. Polský výraz *gród*, který se původně shodoval s českým významem *hradu*, dnes nabyl jiného významu a v současném polském jazyce patří do archaizmů. Významově se dnes *gród* a *hrad* sice neshodují, ale výrazy od něj odvozené jako *hradisko – grodzisko* a *podhradí – podgrodzie*, vypadají nejen podobně, ale mají i totožný význam. Český *zámek* se definičně shoduje s polským výrazem *pałac*. V českém jazyce je *palác* označován za výstavní městské sídlo, kdežto polská definice hovoří o reprezentativním sídle zbaveného o obrané prvky. Pokud však chceme dojít k významové shodě s českou definicí výrazu *palác*, stačí polský výraz konkretizovat na *miejski pałac*. V dalším svém významu se český *palác* a polský *pałac* definičně shodují a to ve významu reprezentativní budovy pro různé účely například: palác kultury, palác mládeže.

Tímto byla ukázána problematika zrádných slov na příkladu, který jak se ukázal, byl do značné míry komplikovaný, neboť zvolené příklady se týkají výrazů významově podobných a to v oblasti architektury. Pokud však překladatel nebo tlumočník v textu tyto výrazy zamění, pro konečného posluchače nebo čtenáře to nebude představovat velký problém, díky tomu, že všechny tyto výrazy jsou synonymické a označují architektonické památky. Jejich případná záměna by tedy správnému pochopení textu nebránila.

Podobnou komplikovanost můžeme najít i u jiných výrazů: nejprve jsou opět vypsaný výrazy spolu s definicemi a pod nimi jsou dány do synonymických dvojic.

Piwnica

Podziemne pomieszczenie, znajdujące się najczęściej pod budynkiem, służące zwykle do przechowywania różnych rzeczy, zwłaszcza zapasów na zimę.

Sklep

Podzemní místnost k ukládání věcí.

Sklep

Lokal, pomieszczenie w którym sprzedaje się towary.

Obchod

Nákupní, prodejní místnost, podnik.

Piwiarnia

Lokal publiczny, w którym pije się piwo, rzadziej inne trunki.

Pivnice

Pohostinský podnik, kde se podává hlavně pivo.

piwnica – sklep

sklep – obchod

piwiarnia – pivnice

U těchto výrazů je situace jiná, než byla u předchozího příkladu. Pokud zde překladatel nebo tlumočník zamění výrazy, nastane problém. Tyto výrazy totiž nemají významovou podobnost, jak tomu bylo u předešlého příkladu. Jestliže přeložíme větu: *Trzeba przynieść ziemniaki z piwnicy*. Do češtiny takto: *Je třeba přinést brambory z pivnice*. Dojde k chybě, která zapříčiní, že celá věta pozbude smyslu. Proto je nutné dávat na zrádná slova pozor a vyvarovat se jejich zaměňování, aby nedošlo k matení posluchačů nebo čtenářů.

Dalšími zrádnými slovy, vyskytujícími se v přiloženém slovníku jsou tato:

sklepienie (klenba) – sklepení (glęboka piwnica)

piwnica (sklep) – pivnice (piwiarnia)

front (front) – fronta (kolejka)

kominek (krb, komínek, setkání) – komínek (kominek)

lustro (zrcadlo) – lustr (žyrandol)

podpora (opěra) – podpora (pomoc, zásilek)

schodek (schod) – schodek (deficyt)

grad (kroupy, jednotka měření) – hrad (zamek)

sień (předsíň) – síň (sala, hala)

sklep (obchod) – sklep (piwnica)

střecha (slaměná střecha) – střecha (dach)

sztuka (umění, divadelní hra, mistrovství, kus) – sztuk (stiuk)

willa (vila) – vila (willa), víla (nimfa)

Zrádných slov je mnohem více, ale zde jsou uvedena pouze ta, která se pojí přímo s tématem architektura a jsou součástí přiloženého slovníku.

Do této problematiky spadá i zrádnost v mluvnickém rodu. Vyjadřuje nám, jestli jsou výrazy rodu mužského, ženského a středního. U mužského rodu určujeme ještě životnost a neživotnost. Podle příslušného rodu se dále výrazy skloňují a obměňují podle určitých vzorů, navíc v češtině určuje koncovku v přičestí minulém. Polská gramatika rozlišuje také tři rody: męski, żeński a nijaki. Dále se v polštině rozlišuje zda jsou výrazy męskoosobowe, męskożywotne a męskonieżywotne.

Rody byly vybrány z důvodu, že u výrazů podobných, převážně přejatých, jsou mezi češtinou polštinou rozdíly. Zde jsou uvedeny výrazy vyskytující se ve slovníku, u nichž se rod liší:

<u>Polské výrazy</u>	<u>České výrazy</u>
<i>Szkic</i> – rod mužský	<i>skica</i> – rod ženský
<i>Tors</i> – rod mužský	<i>torzo</i> – rod střední
<i>Wyjście</i> – rod střední	<i>východ</i> – rod mužský
<i>Altana</i> – rod ženský	<i>altán</i> – rod mužský
<i>Edykuł</i> – rod mužský	<i>edikula</i> – rod ženský
<i>Fresk</i> – rod mužský	<i>freska</i> – rod ženský
<i>Gotyk</i> – rod mužský	<i>gotika</i> – rod ženský
<i>Meczet</i> – rod mužský	<i>mešita</i> – rod ženský
<i>Barok</i> – rod mužský	<i>baroko</i> – rod střední

U příkladu *baroko* se v češtině vyskytuje synonymický výraz *barok*, který se s polským výrazem shoduje v mužském rodě, avšak tento výraz je v dnešní češtině již zastaralým.

II. Původ jazyka

Čeština a polština se vyvinuly se z praslovanštiny, proto patří mezi jazyky slovanské a tím je dána jejich podobnost. Oba jazyky používají skloňování, mají sedm pádů v singuláru a plurálu, mají tři jmenné rody, rozlišují životnost, neživotnost a slovesný vid. (viz Price 1998: 426n.)

a. Český jazyk

První písemné doklady o češtině jsou z 10. století. Delší souvislé texty pocházejí z poloviny 13. století. Moderní spisovný český jazyk se utvářel v době národního obrození v 19. století. Největší zásluhu na tom měl Josef Dobrovský a Josef Jungmann. Český pravopis prošel také svým vývojem, do 15. století užívala čeština, stejně jako dnes polština, spřežky, ty byly nahrazeny diakritickými znaménky, která užíváme dodnes. Český pravopis je z velké části fonemický až na litery i/y, které jsou dány historicky a etymologicky. Z cizích jazyků měla na češtinu největší vliv němčina. Díky tomu, že od počátků českých dějin až do konce 19. století tvořila německá populace v Českých zemích významnou menšinu, ve větších městech tvořila mnohdy i většinu obyvatelstva, to vedlo k tomu, že čeština byla významně němčinou ovlivňována. Během národního obrození a také po něm, byly do češtiny cíleně přejímány výrazy z jiných slovanských jazyků, zejména z polštiny a ruštiny. Díky jazykové blízkosti se tyto zápůjčky snadno ujímaly. (viz Price 1998: 67n.)

b. Česká slovní zásoba

Nejstarší jazykovou vrstvu tvoří slova praeevropská. Jsou to slova původních obyvatel, na jejichž území se Slované usadili (např. beran, chmel, osika, železo). Převážnou část české slovní zásoby tvoří vrstva společná i s jinými indoevropskými jazyky (např. matka, myš, kámen, běžeti). Mladší vrstvu tvoří slova praslovanská, která jsou společná jen pro slovanské jazyky (např. kráva, večer, uměti). A nejnovější vrstvou jsou ryze česká slova (např. cesta, hlemýžď, ztepilý). (viz Kopecký 1968: 7n.)

c. Česká přejatá slova

Tvoří početnou a důležitou slovní zásobu každého jazyka. Je to dáno projevem hospodářských, politických a kulturních styků. Cizí slova se do jazyka dostávají nejčastěji přímým stykem. Na češtinu měla největší vliv němčina. Bylo to dáno kulturními styky a také velkou část obyvatel měst tvořili až do konce 2. světové války právě Němci (*hřbitov, šlechta, léno*). Latina a řečtina začala češtinu ovlivňovat po přijetí křesťanství (*kostel, satan*). Kromě přímého přejímání z latiny se do češtiny dostávaly latinské výrazy přes němčinu (*klášter, fara*). V období renesance a baroka ovlivnila češtinu italština, díky příchodu italských stavitelů a hudebníků (*freska, balustráda*). Francouzské výrazy se do češtiny dostaly díky tomu, že pro šlechtu bylo módní mluvit francouzsky. Italština spolu s francouzštinou ovlivnily češtinu v oblasti vojenské

terminologie. (*bastion, fronton, bašta*). V 19. století byly do češtiny záměrně doplňovány výrazy z polštiny (obřad, okres), ruštiny (luh, dolina) a dalších slovanských jazyků. Angličtina nejprve ovlivnila českou slovní zásobu o výrazy týkající se sportu a turistiky (tenis, kriket). Po 2. Světové válce se angličtina stala světovým jazykem a od té doby jsou z ní do češtiny neustále přejímány výrazy spojené především s technickým pokrokem (radar, rádio). (viz Hausner 1980: 51n.)

d. Polský jazyk

Ještě na přelomu 15. a 16. století nebyla polština jednotným standardním jazykem. V té době byly běžné výpůjčky z latiny, němčiny a češtiny. V 17. a 18. Století trpěl polský jazyk válkami se Švédskem a Ruskem. Koncem 18. století nastává rozvoj polštiny, a také se vyučuje na školách. Po roce 1918, kdy se Polsko stalo svrchovaným státem, nastal největší rozkvět polštiny ve školství, v tisku i rozhlase. První dochovaná polská věta pochází ze 13. století, z 15. století pochází překlad Starého zákona. Spisovná polština existovala ve značně normované podobě už od 16 století. Stejně jako čeština užívá polština latinku. Je jediným slovanským jazykem, který si zachoval nosovost u znaků ę, ą. (viz Price 1998: 446n.)

e. Polská slovní zásoba

Stejně jako u češtiny tvoří nejstarší polskou jazykovou vrstvu výrazy praevropské a mladší vrstvu praslovanské. Jsou to především výrazy popisující každodenní život (*wysoki, miły, syn, wnuk*), materiální svět (*radło, len*) a slova spojená s přírodou (*ziemia, woda, lipa, skała*) a vírou (*duch, dusza*). S přijetím křesťanství došlo k rozvoji slovní zásoby kvůli nutnosti pojmenovat abstraktní věci (*odpuszczenie, nauczenie*). V průběhu staletí přibývali nové výrazy, které vznikaly díky nutnosti pojmenovávat nové vynálezy a poznatky. (Dąbrowska 1998: 81n)

f. Polská přejatá slova

Vliv češtiny na polštinu byl nejintenzivnější v období velkomoravské říše a po přijetí křesťanství. Čeština ovlivňovala polštinu pouze v určitých oblastech jako, umění a literatura. Z češtiny polština čerpala do druhé poloviny 16 století, tyto výpůjčky skončily po bitvě na Bílé Hoře (*więzienie, Wielkanoc*). Čeština nejen obohacovala polskou slovní zásobu, ale také ji ovlivňovala foneticky (*serce, wesele, władać*). Latina ovlivnila polský jazyk, v důsledku přijetí křesťanství a to o termíny spojené s vírou. Vliv latiny byl takový, že se dá jen stěží rozeznat, která odvětví nejvíce ovlivnila.

Především jsou to názvy institucí, lidských úkonů, právo, lékařství a náboženství (bierznować, kaplica, klasztor). Slova latinského původu nebyla vždy přejímána přímo, většinou přes češtinu (latinsky diabolus - česky ďábel - polsky diabeł) a němčinu. V polském jazyce se vyskytuje až 10 tisíc slov latinského původu. Velký vliv na polštinu měla němčina, protože ještě v 15. století byla v polských městech výrazná německá populace. Také kupci, měšťané a šlechta hovořili německy, proto se přejaté výrazy z němčiny týkají především městského života, obchodu a řemesel (mur, cech, kuchta, lichwa, handel). Němčina obohatila polštinu o 3-4 tisíce výrazů. Italština začala mít vliv na polštinu od 14. století. V té době začala mládež studovat na italských univerzitách a do Polska začali přijíždět italscí mistři. Také královna Bona (1518) se zasadila o rozšíření italských výrazů. Móda italštiny trvala jedno století. Výrazy italského původu se především týkají architektury (pałac, fontána), umění (fraszka) a vojenství (bastion, forteca). Výrazy italského původu mají v polštině hodnotu okolo 1000 výrazů. Francouzštinu v 17. století, přivedli Benediktini, zakladatelé škol, a také dvě královny francouzského původu. Francouzština se především nosila u dvora, proto se výrazy z ní týkají módy (gorset, fryzjer), dvorního života (dama) a vojenství (batalion, artyleria). Původem francouzských výrazů se polštině objevuje kolem 3 tisíc. Turečtina ovlivnila polštinu v 17. století v oblasti týkající se obchodu (kawa, kobierzec) a vojenství (bohater, wojłok). Výrazů tureckého původu se počítá na 50. Slova Maďarského původu pochází z 16. -17. století, kdy bylo Polsko s Maďarskem spojeno vládnoucím rodem (hajduk, dobosz). Vliv angličtiny přišel až v 19. století. Ovlivnil především názvy sportů (kort, mecz), cestování, zaměstnání a technické názvy. Po druhé světové válce, kdy se angličtina stala světovým jazykem, pokračuje přejímání anglických výrazů dodnes (tost, laser, radar). Polštinu také ovlivnila ukrajinština, běloruština, ale jen v omezené míře.(viz Klemensiewicz 1999: 337n. a Dąbrowska 1998: 81n.)

Při práci na slovníku byl také vyhledán původ výrazů, jak českých, tak polských. Výrazy byly spočítány a vyjádřeny procentuálně, aby bylo zjištěno, které jazyky nejvíce ovlivnily češtinu a polštinu, jestli jsou v tomto směru mezi češtinou a polštinou větší rozdíly. Všechny analyzované výrazy se týkají architektury, z toho důvodu byly zpracovány původy obou jazyků, aby bylo zjištěno, jestli se tyto výsledky rovnají informacím z odborné literatury.

Z analýzy provedené na základě výrazů ze slovníku vyplývá, že české výrazy pocházejí z devíti jazyků včetně češtiny. Vyjádřeno procentuálně: 1 % ruština a arabština, 2 % angličtina, 8 % němčina a italština, 11 % řečtina, 12 % latina a francouzština. Zjistilo se, že 45 % výrazů vyskytujících se ve slovníku je původem českých. Polské výrazy jsou původem z 10 jazyků včetně polštiny. Vyjádřeno procentuálně: 1 % holandská a ruština, 2 % angličtina, 3 % čeština, 5 % řečtina, 7 % italština, 11 % latina, 15 % němčina a 20 % francouzština. Výsledkem je, že 35 % výrazů je polského původu. Porovná-li se výsledky ze zkoumání původu jazyků, zjistíme, že na češtinu a polštinu měly vliv převážně stejné jazyky a to latina, němčina, řečtina, francouzština, italština, angličtina a ruština. Polština je na rozdíl od češtiny vůči cizím výrazům vstřícnější, z toho důvodu je v polských výrazech 65 % výrazů cizího původu, kdežto mezi českými výrazy je 55 % výrazů cizího původu. Tyto výsledky jsou zkrácené, neboť byly analyzovány pouze výrazy týkající se architektury. S výsledky nalezenými v publikacích se shodují pouze s jazyky, které češtinu a polštinu ovlivnily.

Při analyzování původů výrazů bylo zjištěno, že v českém slovníku je u výrazu *bašta* uveden původ z němčiny. Polský slovník však u výrazu *baszta* uvádí, že pochází z češtiny. To poukazuje na fakt, že výrazy po přijetí z jednoho jazyka do druhého, mohou následně přejít do jazyka třetího. Polština převzala výraz *baszta* z češtiny, a proto je ve slovnících uváděn jako výraz český a nikoliv německý.

Z analýzy slovníku také vyšlo najevo, že výrazy, jež jsou v obou jazycích shodné, nemají vždy stejný původ, čímž jsme došli k zjištění, že slova nebyla vždy přejímána z jazyka, v němž byl výraz utvořen, ale prostřednictvím dalších jazyků. Výrazy u nichž se liší jazyk, z kterého byly do češtiny a polštiny přejaty, jsou tyto: *sakristie* byla do češtiny přejata přímo z latiny, kdežto do polštiny se *zakrystia* dostala přes němčinu. *Torzo* bylo do češtiny přejato z řečtiny a polština *tors* přejala z francouzštiny. Výraz *secese* čeština přijala z latiny a polština výraz *secesja* přijala prostřednictvím francouzštiny. Stejně je tomu i u výrazů *rezidence* a *rezydencja*, čeština tento výraz přejala přímo z latiny a polština přes francouzštinu. Zajímavostí je, že polský výraz *wykusz* je slovo přejaté z češtiny. Čeština tento výraz přestala užívat a nahradila jej německým *arkýřem*.

III. Synonyma

Synonyma (neboli slova souznačná) jsou slova zhruba stejného nebo aspoň podobného významu. Slova, která by se svým významem i způsobem užívání naprosto shodovala, v jazyce téměř vůbec není i u slov, která se na první pohled zdají jako úplně souznačná, se při podrobnějším rozboru najdou rozdíly, a to často dosti značné. Tyto rozdíly jsou v podstatě několikerého druhu, a to: rozdíly v citovém zabarvení, ve funkční platnosti, v obsahu, ve způsobu užití. Synonyma jsou důležitá k výraznému a bohatému slohu. Totéž slovo by se nemělo v téže větě a ani ve větách sousedních opakovat. Pokud se tak děje působí to rušivě. (viz Mašín 1947: 5n.)

Jak už bylo zmíněno v předešlém odstavci, synonyma jsou slova stejného významu, která lze zaměňovat. Ne vždy je taková záměna vhodná, neboť i mezi synonymy jsou jisté rozdíly, ale v zásadě se může místo výrazu *areál* ve větě užít výraz *prostor* a smysl věty zůstane nezměněn. Pro názornost je uvedeny příklady: *Omezený pohyb v areálu firmy. / Omezený pohyb v prostoru firmy.* Pokud však použijeme výrazu *oblast*, bude patrné, že věta není zcela pořádku. *Omezený pohyb v oblasti firmy.* Podobné je to i u dalších výrazů jak v češtině, tak v polštině například: *Barokní fasáda zámku. / barokní průčelí zámku. / Barokowa fasada pałacu. / Barokowy front pałacu.*

Rozhodli jsme se hlouběji věnovat synonymním výrazům, abychom ukázali, že jak čeština, tak polština mají k převzatým výrazům také své vlastní výrazy. Také bylo cílem zjistit, jestli jsou na tom oba jazyky podobně, nebo jestli jsou mezi nimi větší rozdíly v kvantitě synonym.

Zde jsou uvedeny původem cizí výrazy a k nim doplněny synonyma českého a polského původu.

<i>Areat</i> – powierzchnia	<i>Areál</i> – pozemek, oblast, prostor
<i>Fasada</i> – czoło, front, pozór, przód	<i>Fasáda</i> – čelo, průčelí, povrch
<i>Fortyfikacja</i> – umocnienie	<i>Hradba</i> – opevnění, val, taras

Galeria – balkon, zbiór	Galerie – ochoz, lávka, plošina
Labirynt – płatanina, gąszcz, gmatwanina	Labyrint – bludiště, spleť
Kompleks – zespół, układ, skupisko, zestaw, całość, konglomerat, całość	Komplex – soubor, celek, souhrn, skupina
Obelisk – kolumna, pomník	Obelisk – monolit
Piedestał – podstawa, pedestal	Podstavec – základna, podložka, spodek
Ruiny – upadek,	Zřícenina – troska, rozvalina, ruina, zbořenina
Parcela – plac	Parcela – pozemek, výměra

Ze zkoumání, jestli jsou v obou jazycích synonyma k cizím výrazům, se ukázalo, že jak čeština, tak polština mají k cizím výrazům svá synonyma. V češtině je k převzatým výrazům v průměru více původních synonym, než je tomu v polštině. Je to také dáno tím, že čeština není na rozdíl od polštiny, tak vstřícná k užívání původem cizích výrazů a snaží se užívat především původem české výrazy.

Níže uvedené výrazy byly vybrány ze slovníku, členěny jsou na české a polské. Jednotlivé výrazy byly doplněny o synonyma. Cílem tohoto výčtu synonym je ukázat na jazykovou bohatost češtiny a polštiny.

Brama – drzwi, futra, wrota	Brána – vchod, průchod, vrata
Drzwi – brama, wyjście	Dveře – brána
Działka – dawka, plac, racja, resort	Pozemek – parcela, pole, polnost
Prejście – pasaż, korytarz,	Průchod – tunel, průjezd, chodba, pasáž
Rzeźba – posąg, pomník, statua, figura	Socha – figura, pomník, skulptura

<i>Sala – pomieszczenie, pokój</i>	<i>Síň – sál, hala, dvorana</i>
<i>Schody – stopień</i>	<i>Schod – stupeň</i>
<i>Sztuka – kunszt, maestria</i>	<i>Umění – umělecká tvorba, art</i>
<i>Wyjście – odejście, wyruszenie</i>	<i>Východ – vycházení, výstup</i>

IV. Antonyma

Antonyma představují elementární významovou skupinu, zakládající se na objektivním významovém vztahu. Synonyma a antonyma jsou dvojice protikladného významu, v nichž jeden člen nutně předpokládá druhý, proto antonymní dvojice představují důležitý článek v systému slovní zásoby a mají důležitou funkci ve slohu. Antonyma vyjadřují jistý specifický významový protiklad. Antonymický vztah je významový vztah pojmový, proto je počet antonym proti počtu synonym podstatně menší. Slovo s jistým příznakem (například expresivním) vytváří antonymický vztah skrze své pojmové synonymum. Antonyma jsou také veskrze jednoslovná, nikoliv souslovná. (viz Filipec 1961: 215n.)

Antonyma nám na rozdíl od synonym význam věty změní. *Gotická budova hradu. / Gotická zřícenina hradu. / Gotycka budowla zamku. / Gotycka ruina zamku.*

Zde jsou uvedena antonyma k výrazům ze slovníku. Jsou dána do dvojic v jednotlivých jazycích.

<i>Budowla</i>	–	<i>Ruina</i>	<i>Budova</i>	–	<i>Zřícenina</i>
<i>Konstrukcja</i>	–	<i>Destrukcja</i>	<i>Konstrukce</i>	–	<i>Destrukce</i>
<i>Miasto</i>	–	<i>Wieś</i>	<i>Město</i>	–	<i>Vesnice</i>
<i>Okno</i>	–	<i>Drzwi</i>	<i>Okno</i>	–	<i>Dveře</i>
<i>Parter dół</i>	–	<i>Piętro</i>	<i>Přízemí</i>	–	<i>Patro</i>

Bylo zjištěno, že uvedená antonyma se v češtině a polštině nijak neliší. Antonymní dvojice jsou v obou jazycích stejné. Nejsou tedy pouze specifickým vlastností jednoho jazyka.

V. Frazeologismy

Idiomatika a frazeologie je lingvistická disciplína poměrně mladá a až postupně se ukazuje, kde všude v jazyce její jednotky můžeme hledat. Můžeme je najít ve všech jazykových disciplínách, kde jde o kombinace jednotek nadaných významem. (viz Orloš 2009)

Frazeologie je soubor ustálených slovních spojení, tzv. frazeologických obrátů neboli frazeologismů. Jsou to ustálená pojmenování složená ze dvou i více slov, jež bereme jako pojmenování jednotky. (Bečka 1977: 321)

Hledá klobouk. – *Hledá včerejší den.*

První věta je tzv. volné spojení slov. Tato slova si ve větě drží svůj význam, ale jinak k sobě nemají žádný trvalý vztah. Kdežto druhá věta obsahuje výrazy, jež k sobě patří a vyjadřují konkrétní situaci. Slovní spojení tohoto typu se nazývají frazeologickými obraty a jsou chápána jako jeden celek. Ve frazeologismech jsou slova na sebe významově vázána. Významová samostatnost jednotlivých slov je v nich oslabena nebo vůbec zrušena. (Bečka 1977: 321)

Např.: *Stavět domeček z karet.* Pokud tuto větu budeme chápat po jednotlivých významech výrazů, dojdeme k závěru, že jde o pokládání karet na sebe do té doby, než získají tvar domečku. Z hlediska frazeologie jde však o budování si určitých představ, které stojí na chatrných základech. Frazeologismus vznikl na základě metaforického přirovnání nestabilnosti na sebe navršených karet a přenesen významově na lidské konání. (viz také Bečka)

Není však nutné, aby se tak stalo u všech slov frazeologického obratu. V mnoha případech jedno slovo (tzv. slovo základní) podrží svůj význam, jen u slov tzv. průvodních, se významová samostatnost oslabuje nebo ztrácí. (Bečka 1977: 321)

Např.: *Bledý jako stěna.* Slovo *bledý* si udrželo svůj běžný význam, jen slovo průvodní *stěna* nemůžeme brát izolovaně. (viz také Bečka)

To že frazeologické obraty bereme jako ustálený celek, má některé své důsledky. Především ten, že frazeologismus často žije dál, když se jeho podklad časem stal nezřetelným nebo se úplně zastřel – *nechat někoho na holičkách*. Někdy se obrazný

podklad změnil v ustálený symbol; *spí jako dudek* – a netušíme, jak dudek vlastně vypadá. (Bečka 1977: 321)

Významová vázanost a ustálenost frazeologických obrátů má za následek i vázanost formální. (Bečka 1977: 321)

Např.: *Být ze železa*. Nemůžeme výraz železo nahradit jiným synonymem (v tomto případě jiným prvkem) – *být z mědi*, nelze prohodit slovosled – *ze železa být*, ani obměňovat tvar slova – *být ze želízka*. Z toho je zřejmé, že ustálená slovní spojení jsou brána jako nedílný celek, který nelze měnit, pokud chceme zachovat jejich význam. (viz také Bečka)

Frazémy a idiomy lze také chápat jako nejvýznamnější součást stereotypů, především jazykových. Je to dáno tím, že jsou vkládány do textů jako hotová a známá jednotka. Čímž projev ztrácí svou originalitu a navozuje pocit již známého. Také však usnadňují komunikaci, tím, že urychlují a automatizují tvorbu textu. V textu nebývají chápány jako rušivé a negativní. (viz Orloš 2009: 24)

Z analýzy vyšlo najevo, že frazeologismy se nacházejí v obou jazycích. Rozdíly mezi jejich významy a tvořením se také příliš neliší. Pro překlad českého frazeologismu není problém najít odpovídající polský ekvivalent, který se významově shoduje. Rozdíly bývají pouze v užití rozdílných slovních spojení, i tak je možné najít mezi češtinou a polštinou frazeologismy, které se neshodují pouze obsahově, ale také podobnými slovními spojeními.

Pro příklad frazeologismů týkajících se tématu, byly vybrány právě ty, které jsou v obou jazycích stejné nebo podobné, je tomu tak, aby bylo názorně ukázáno, jak jsou si oba jazyky blízké, a že je zde možnost porozumění si i v oblasti frazeologismů.

Postawić kogoś na piedestale.	–	Postavit někoho na piedestal.
Blady jak ściana.	–	Být bledý jako stěna.
Spalić za sobą mosty.	–	Spálit za sebou všechny mosty
Biedny jak mysz kościelna.	–	Chudý jak kostelní myš.
Domek z kart.	–	Stavět domeček z karet.

Krwawa łaźnia.	–	Připravít někomu krvavou lázeň.
Za kratami.	–	Jít za mříže.
Przyprzeć kogoś do muru.	–	Tlačit někoho ke zdi.
Ktoś jest z żelaza.	–	Být ze železa.
Rzucić coś na rynek.	–	Hodit něco na trh.

3. Pracovní listy

Pracovní listy byly vytvořeny jako výukový materiál na téma architektura a architektonické styly. Základním prvkem pracovních listů jsou dva texty z knihy *Najpiękniejsze zabytki Polski*. První z nich pojednává o polském hradu Malbork a druhý je o polském zámku Książ. Texty byly vybrány s ohledem na to, aby byly čtivé, zajímavé a studenta poučily o polských realitách, byly také vybírány tak, aby se zde nevyskytovalo příliš neznámých výrazů, což by působilo na studenta negativně. Nejdříve byl vytvořen příruční slovník z výrazů vybraných v obou textech. Tento slovník slouží jako slovní zásoba k těmto pracovním listům, a také pomáhá k přeložení článků. Na základě textů byly dále vytvářeny úkoly. Práce byla konstruována jako výukový materiál, za účelem získání znalostí o daném tématu, naučení se výrazů ze slovníku a procvičení gramatiky. Pro větší efektivnost byly k některým úlohám přidány vizuální pomůcky (obrázky), což má mít za důsledek zapojení vizuální paměti do výuky. Je to kvůli faktu, že člověk přijímá z 80 % informace zrakem, z čehož je schopen si 50 % trvale zapamatovat. Pro lepší osvojení tématu jsou v textu barevně vyznačeny pasáže, jež mají být přeloženy. Všechny tyto úkoly jsou vytvořeny tak, aby se případný student musel vracet k hlavním textům, čímž má být docíleno nepodmíněného učení a postupného zapamatování si co největšího počtu výrazů. Student je také nucený v některých úlohách psát, což má mít také za důsledek lepší zapamatování a osvojení učiva. Úlohy byly vytvořeny tak, aby nebyly příliš obtížné a aby jejich řešení nebylo pro studenta stresující. Cílem těchto pracovních listů, kromě naučení se jazyka, je také seznámení studenta s vybranými polskými památkami a některými architektonickými slohy. Ke všem úlohám byl vytvořen klíč, v němž se nacházejí řešení ke všem úlohám a slouží ke kontrole. Při vytváření úloh bylo pracováno s knihou ABC metodyki nauczania języka polskiego jako obcego.

I. Slovní zásoba- architektura

PL	CZ
Architektura	Architektura
Barok	Baroko
Blanki	Cimbuří
Brzegu	Břeh
Bursztyn	Jantar
Częściowo	Částečně
Czteroskrzydłowy	Čtyřkřídlý
Drzwi	Dveře
Dziedziniec	Nádvoří
Figury	Socha
Gościć	Hostit
Gotyck	Gotika
Kamionka	Kamenina
Klomb	Záhon
Kolumn	Sloup
Kominek	Ohniště
Konfiskata	Zabavení
Kopuła	Kopule
Koronka	Korunka
Kościół	Kostel
Kurtyna	Opona
Krajoobrazowi	Krajinářský
Krucha	Křehký
Krzyżacy	Křižáci
Księcia	Vévoda
Kształcić	Zdokonalovat
Kwatera	Kasárna
Lustro	Zrcadlo
Łącznik	Spojení
Łazieną	Lázeň
Łuk ostry	Lomený oblouk
Mur	Zed'
Najpotężniejszych	Nejmohutnější
Obwarowań	Opevnění
Ograbić	Okrást
Okno	Okno
Oręż	Zbraň
Pałac	Palác
Podczas	Během
Podziwiać	Obdivovat
Południe	Jih
Pomieszczenie	Příbytek

Północ	Sever
Potężny	Silný
Remont	Oprava
Reszta	Zbytek
Rezydencja	Rezidence
Rzesza	Hromada
Sala	Síň
Sklepik	Obchůdek
Skrzydła	Křídla
Słynna	Slavná
Spacer	Procházka
Spojrzyć	Podívat se
Stajnia	Stáj
Średniowiecze	Středověk
Świecki	Světský
Sztuka	Umění
Twierdza	Pevnost
Udostępniać	Zpřístupnit
Ujeżdżalnia	Jízdárna
Utracić	Ztratit
Warowni	Pevnost
Wąwóz	Úžlabina
Widok	Pohled
Wieża	Věž
Władz	Vládce
Wojna	Válka
Wschód	Východ
Wspaniały	Nádherný
Wystrój	Výzdoba
Wzniesiony	Postaven
Zachód	Západ
Zakres	Rozsah
Zamek	Hrad
Zarekwirować	Zabrat
Zruinowana	Zničená
Zwiedzający	Návštěvník

II. Polsko-český, česko-polský oddíl

ZAMEK W MALBORKU

W 1274 r. Krzyżacy rozpoczęli na prawym brzegu rzeki budowę warowni, która wkrótce stała się jedną z najpotężniejszych budowli obronnych w Europie. Dziś twierdza, składająca się z trzech zamków i obejmująca 20 ha obwarowań, skupia na sobie całe zainteresowanie turystów. Wzniesiony na planie kwadratu zamek średni składa się z trzech potężnych skrzydeł, zamkniętych od południa murem, oraz z pałacu wielkiego mistrza. Ogromny dziedziniec po zachodniej stronie jest przedzielony murkiem oraz łaźnią i kancelarią, za którymi otwiera się tzw. mały dziedziniec. W pobliżu muru kurtynowego stoją figury wielkich mistrzów. We wschodnim skrzydle można obejrzeć niezwykle cenną kolekcję bursztynu, oręż, sztukę użytkową i wystawy czasowe. Skrzydło północne zajmują biura, a zachodnie – sala rycerska. Pałac przylegający do zachodniego skrzydła jest perłą architektury gotyckiej. Monumentalna bryła wydaje się krucha i lekka dzięki narożnym wieżyczkom i delikatnym kolumnom. Kunsztowne sklepienia komnat przypominają delikatne koronki. **Kilka pomieszczeń zdobią freski. Czteroskrzydłowy zamek wysoki jest mniejszy od zamku średniego, ale z racji wysokości wygląda bardziej imponująco. U zbiegu kościoła zamkowego i wschodniego skrzydła wyrasta czworoboczna wieża zakończona blankami.** Przy południowo-zachodnim narożniku stoi gdanisko – masywna wieża ustępowa połączona z warownią łącznikiem. Na górnych kondygnacjach można zobaczyć dawny skarbiec i Złotą Bramę, wiodącą do zniszczonego w 1945 r. kościoła. W dormitorium (sypialni) i refektarzu (jadalni) są prezentowane gotyckie rzeźby, sprzęt liturgiczny, srebra stołowe i tkaniny. Między zamkiem wysokim a murem obwodowym ciągną się ogrody, którymi można obejść budowlę, przechodząc przez zrujnowaną kaplicę grzebalną pod kościołem ze wspaniałymi witrażami i bogato zdobionymi portalami. Pas umocnień wysuwa się daleko na północ, aż do linii kolejowej. Wyszczerbione wieże, wozownie, spichlerze i długie mury stanowią idealną trasę romantycznych spacerów.

Cvičení

1. Přepište věty a letopočty nahraďte staletími.

příklad: Uniwersytet Jagielloński był założony w 1364 r.
                 Uniwersytet Jagielloński był założony w XIV wieku.

W 1274 r. Krzyżacy rozpoczęli na prawym brzegu rzeki budowę warowni, która w krutce stała się jedną z najpotężniejszych budowli obronny w Europie.

Na górnych kondygnacjach można zobaczyć dawny skarbiec i Złotą Bramę, wiodącą do zniszczonego w 1945 r. kościoła.

2. Přepište následující slovesa do infinitivů.

Rozpoczęli	
Stała się	
Składająca się	
Jest	
Otwiera się	
Wydaje się	
Zdobią	

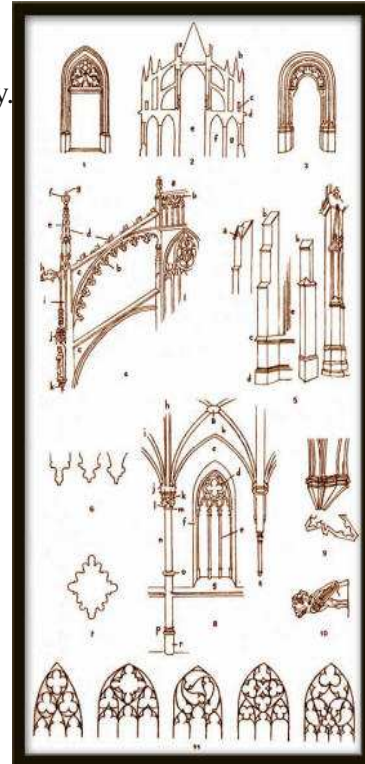
3. Vyhledejte v textu číslovky a zapište je psanou formou.

4. Hrad Malbork je postaven v gotickém slohu.

Přečtěte si následující text a prohledně si obrázky.

Poté rozhodněte, které stavby jsou ve slohu gotickém, ty následně podtrhněte.

Gotyk – styl w architekturze powstał i rozwinął się w połowie XII wieku we Francji i swoim zasięgiem objął zachodniochrześcijańską Europę. W gotyku budowle odznaczały się dużą lekkością. Miały one wiele okien, wypełnianych zazwyczaj witrażami, strzeliste wieże, bogato zdobione portale. Cechami charakterystycznymi dla architektury gotyckiej jest stosowanie łuku ostrego, sklepienia krzyżowo-żebrowego i

Zamek w Gniewie

Świątolińska bazylika pw. Nawiedzenia NM Panny

Kościół Mariacki w Gdańsku

Bazylika Katedralna w Pelplinie

5. Přeložte s pomocí slovníku vyznačený text.

6. S pomocí výchozího textu rozhodněte, zda jsou následující tvrzení pravdivá.

a. Malbork zbudowali Krzyżacy .	ano	Ne
b. W skład kompleksu zamkowego Malbork wchodzi trzy zamki	ano	Ne
c. Zamek jest zbudowany w stylu romańskim.	ano	Ne
d. Cały kompleks obejmuje 30 ha.	ano	Ne

7. Vypište z výchozího textu slovesa v infinitivu.

8. Na jakém půdorysu je postaven tzv. střední hrad? Tvary zakreslete.

- a. Koła
- b. Kwadratu
- c. Prostokątu
- d. Trójkątu

9. Vyskloňte následující slovesa v čísle jednotném i množném.

a. w czasie terażniejszym

Stać się

Liczba pojedyncza

Liczba mnoga

b. w czasie przeszłym

Być

Liczba pojedyncza

Liczba mnoga

c. w czasie przyszłym

Zdobić

Liczba pojedyncza

Liczba mnoga

III. Polsko-český, česko-polský oddíl

ZAMEK KSIĄŻ

Potężny zamek Książ wyrasta nad wąwozem Pełcznicy, pośród lasów Książańskiego Parku Krajobrazowego. Wybudowany w latach 1288 – 1292 przez księcia świdnicko-jaworskiego Bolka I, został częściowo zniszczony podczas wojen husyckich, a później stał się twierdzą rycerzy-rozbójników. Od 1509 r. do konfiskaty podczas II wojny światowej warownia należała do rodu von Hochbergów, którzy gościli w swojej rezydencji arystokratów i władców z całej Europy, m.in. cara Rojsi Mikołaj I i króla Prus Fryderyka Wilhelma III. **Zamek najwspanialej prezentuje się z punktu widokowego Skąły Olbrzyma w jesieni, gdy jest kolorowe liści.** Ograbiony przez hitlerowców, którzy w czasie II wojny światowej zamierzali tu urządzić kwaterę władz Rzeszy (w tym celu zarekwirowali budowlę i zaczęli drążyć podziemne sztolnie), a później Rosjan, utracił częściowo wspaniałą wystrój, więc dziś zwiedzającym udostępniono jedynie część budowli – reszta jest zrujnowana, remontowana lub pełni funkcję hotelu. Wspaniała barokowa sala Maksymiliana, z lustrami, kominkiem i wielkimi oknami, to dowód na to, że niegdysiejsze miano Książa – „perła Śląska“ – nie było przypadkowe; odrestaurowano również Salę Krzywą oraz salony: Włoski, Różowy, Zielony, Złoty, a także kilka innych pomieszczeń. Koniecznie trzeba wejść na zamkową wieżę i spojrzeć w bujną zieleń wąwozu Pełcznicy, skąd można podziwiać panoramę Gór Wałbrzyskich. W zamku jest stała wystawa porcelany, działa wałbrzyska galeria BWA i sympatyczny sklepik ze słynną kamionką bolesławiecką. W maju odbywają się wspaniałe wystawy kwiatów i giełdy minerałów. Nie mniejszą atrakcją niż sama twierdza są widokowe terasy z pięknymi fontannami i klombami oraz ogromny park, w którym wyznaczono trasy spacerowe. W dawnych zamkowych stajniach na terenie parku mieści się Stado Ogierów Skarbu Państwa – jedno z najznakomitszych w kraju (około 100 koni). **Zwiedzanie zabytkowych stajni z pięknymi końmi i krytej ujeżdżalni, jednej z najładniejszych w Europie, to duża atrakcja.**

Cvičení B.

1. přeložte vyznačený text.

--

2. Ve kterém století byl vybudován hrad Książ? Odpovězte celou větou.

--

3. Určete pád a запиšte jej do tabulky.

Zamek	
W zamku	
Z pięknymi końmi	
W maju	
Do rodu	

4. Určete číslo jednotné a množné.

Lasów	
Książ	
von Hochbergów	
Zamek	
Salony	

5. Vypište z textu přechodníky.

6. Hrad Książ je postaven ve stylu baroka,

přečtěte si proto definici baroka a následně odpovězte na otázku 7.

Barok (z por. *barocco* – "perla o nieregulárnym kształcie", lub z fr. *baroque* – "bogactwo ozdób") –trwanie datuje się na zakres czasowy od końca XVI wieku do XVIII wieku.

Budowle świeckie to przede wszystkim reprezentacyjne pałace rozbudowane horyzontalnie, często z bocznymi skrzydłami tworzą plan w kształcie litery U. Budowla była poprzedzona dziedzińcem a za nim rozciągał się ogród i park o geometrycznie zaprojektowanych trawnikach, klombach, krzewach, skupiskach drzew. W ogrodach rozmieszczano niewielkie, ozdobne pawilony i altany. Pałac i jego otoczenie tworzą harmonijny zespół architektoniczny.

7. Jaký tvar mají často barokní stavby?

- a. Koło
- b. Kwadrat
- c. Tvar litery O
- d. Tvar litery V
- e. Tvar litery U

8. Vypište z textu (ze cvičení 6.)slovesa a zapište je v infinitivu.

9. Vyskloňujte slovo ZAMEK

Mianownik	
Dopełniacz	
Celownik	
Biernik	
Wołacz	
Narzędnik	
Miejscownik	

10. Rozhodněte, zda jsou následující tvrzení pravdivá.

- a. Zamek Książ był nazwany perłą Opola.
- b. W parku trzyma się psy.
- c. Zamek pełni funkcję hotelu.
- d. Zamek przez długi czas należał do rodu von Hochbergów.

ano	ne
ano	ne
ano	ne
ano	ne

11. Rozhodněte na kterém z obrázků je znázorněno baroko, spávné obrázky podtrhněte.

Pałac Branickich

Kościół Świętych Apostołów Piotra i Pawła

Kościół św. Józefa w Klimontowie

Ratusz we Wrocławiu

IV. Klíč k úlohám

Zamek w Malborku

Cvičení A.

1. Přepište věty a letopočty nahraďte staletími

příklad: Uniwersytet Jagielloński był założony w 1364 r.
Uniwersytet Jagielloński był założony w XIV wieku.

W 1274 r. Krzyżacy rozpoczęli na prawym brzegu rzeki budowę warowni, która w krutce stała się jedną z najpotężniejszych budowli obronny w Europie.

W XIII wieku Krzyżacy rozpoczęli na prawym brzegu rzeki budowę warowni, która w krutce stała się jedną z najpotężniejszych budowli obronny w Europie.

Na górnych kondygnacjach można zobaczyć dawny skarbiec i Złotą Bramę, wiodącą do zniszczonego w 1945 r. kościoła.

Na górnych kondygnacjach można zobaczyć dawny skarbiec i Złotą Bramę, wiodącą do zniszczonego w XX wieku kościoła.

2. Přepište následující slovesa do infinitivů.

Rozpoczęli	Rozpocząć
Stała się	Stać się
Składająca się	Sklądać się
Jest	Być
Otwiera się	Otwierać się
Wydaje się	Wydać się
Zdobią	Zdobić

3. Vyhledejte v textu číslovky a zapište je psanou formou.

1274- tisiac dwieście siedemdziesiąt cztery

20- dwadzieścia

1945- tisiac dziewięćset czterdzieści pięć

4. Hrad Malbork je postaven v gotickém slohu.

Přečtěte si následující text prohledně si obrázky,

poté rozhodněte, které stavby jsou ve slohu gotickém.

Zamek w Gniewie

Świętolipska bazylika pw. Nawiedzenia NM Panny

Kościół Mariacki w Gdańsku

Bazylika Katedralna w Pelplinie

5. Přeložte s pomocí slovníku vyznačený text.

Některé pokoje jsou zdobeny freskami. Čtyřkřídlý vysoký hrad je menší než hrad střední, ale díky své výšce vypadá impozantněji. Mezi hradním kostelem a východním křídlem vyrůstá čtyřhranná věž zakončená cimbuřím.

6. S pomocí výchozího textu rozhodněte, zda jsou následující tvrzení pravdivá.

- a. Malbork zbudowali Krzyżacy.
- b. W skład kompleksu zamkowego Malbork wchodzi trzy zamki.
- c. Zamek jest zbudowany w stylu romańskim.
- d. Cały kompleks obejmuje 30 ha.

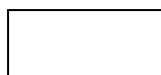
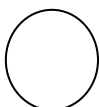
ano	ne
ano	ne
ano	ne
ano	ne

7. Vypište z výchozího textu slovesa v infinitivu.

Obejrzeć, zobaczyć, obejść

8. Na jakim půdorysu je postaven tzv. střední hrad? Tvary zakreslete.

- a. Koła
- b. Kwadratu
- c. Prostokątu
- d. Trójkątu

9. Vyskloňte následující slovesa v čísle jednotném i množném.

a. w czasie terażniejszym

Stać się

Liczba pojedyncza

Liczba mnoga

Staję się	Stajemy się
Stajesz się	Stajecie się
Staje się	Stają się

b. w czasie przeszłym

Być

Liczba pojedyncza

Liczba mnoga

Byłem/Byłam	Byliśmy/Byłyśmy
Byłeś/Byłaś	Byliście/Byłyście
Był/była/było	Byli/Były

c. w czasie przyszłym

Zdobić

Liczba pojedyncza

Liczba mnoga

Będę zdobić	Będziemy zdobić
Będiesz zdobić	Będziecie zdobić
Będzie zdobić	Będą zdobić

Zamek Książ

Cvičení B.

1. přeložte vyznačený text.

Nejkrásnější výhled na hrad je na podzim ze skály Olbrzyna, kdy je listi zbarvené.
Návštěva historických stáji s krásnými koňmi a krytou jízdárnou, jednou z nejkrásnějších v Evropě, to je velká atrakce.

2. Ve kterém století byl vybudován hrad Książ? Odpovězte celou větou.

Zamek był zbudowany w XII wieku.

3. Určete pád a запиšte jej do tabulky.

Zamek	Mianownik
W zamku	Miejscownik
Z pięknymi koňmi	Narzędnik
W maju	Miejscownik
Do rodu	Dopełniacz

4. Určete číslo jednotné nebo množné

Lasów	Množné
Książ	Jednotné
von Hochbergów	Množné
Zamek	Jednotné
Salony	Množné

5. Vypište z textu přechodníky.

Wybudowany, zniszczony, ograbiony, udostępniono, zruinowana, remontowana, odrestaurowano, wyznaczono

6. Hrad Książ je postaven ve stylu baroka.

Přečtěte si proto definici baroka a následně odpovzte na otázku 7.

Barok (z por. *barocco* – "perla o nieregularnym kształcie", lub z fr. *baroque* – "bogactwo ozdób") –trwanie datuje się na zakres czasowy od końca XVI wieku do XVIII wieku.

Budowle świeckie to przede wszystkim reprezentacyjne pałace rozbudowane horyzontalnie, często z bocznymi skrzydłami tworzą plan w kształcie litery U. Budowla była poprzedzona dziedzińcem a za nim rozciągał się ogród i park o geometrycznie zaprojektowanych trawnikach, klombach, krzewach, skupiskach drzew. W ogrodach rozmieszczano niewielkie, ozdobne pawilony i altany. Pałac i jego otoczenie tworzą harmonijny zespół architektoniczny.

7. Jaký tvar mají často barokní stavby?

- a. Koło
- b. Kwadrat
- c. Tvar litery O
- d. Tvar litery V
- e. Tvar litery U

8. Vypište z textu (ze cvičení 6.) slovesa a zapište je v infinitivu.

Datuje się	Datować się
Tworzą	Tworzyć
Była	Być

9. Vyskloňujte slovo ZAMEK

Mianownik	Zamek
Dopełniacz	Zamka
Celownik	Zamek
Biernik	Zamek
Wołacz	Zamek
Narzędnik	Zamkiem
Miejscownik	Zamku

10. Rozhodněte, zda jsou následující tvrzení pravdivá.

- a. Zamok Książ był nazwany perłą Opola.
- b. W parku trzyma się psy.
- c. Zamek pełni funkcję hotelu.
- d. Zamek przez długi czas należał do rodu von Hochbergów.

ano	ne
ano	ne
ano	ne
ano	ne

11. Rozhodněte, na kterém z obrázků je znázorněno baroko, správné obrázky podtrhněte.

Pałac Branickich

Kościół Świętych Apostołów Piotra i Pawła

Kościół św. Józefa w Klimontowie

Ratusz we Wrocławiu

V. Přílohy k pracovním listům

Zamek w Malborku

Zamek Książ

4. Slovník

Slovník je vytvořen z dvou set českých výrazů a z dvou set polských, ke každému výrazu je připojena česká a polská definice, dále jsou tu ukázky užití, častá slovní spojení a frazeologismy. Všechny výrazy spadají do tématu architektura a architektonické styly, vybírány byly z pracovních listů a dále z publikací týkajících se památek. Definice byly vyhledávány ve slovnících českých a polských. Z českých slovníků to byly *Slovník spisovné češtiny pro školy a veřejnost (SSČ)* a *Akademický slovník cizích slov (ASCS)*. Z polských slovníků to byl *Uniwersalny słownik języka polskiego (USJP)*. Celý slovník byl vytvořen v programu Access 2003. Součástí bakalářské práce je pouze stručný přehledný slovník bez definic, celý je přiložen na CD nosiči. Účelem slovníku je usnadnění vyhledávání výrazů spojených s architekturou. Slovník je polsko-český a je řazen od A do Z. Při zhotovování slovníku byl k jednotlivým výrazům také zaznamenáván původ slov. S tímto materiálem bylo dále pracováno.

I. Stručný slovník

Haslo	HESLO
Akant	Akant
Altana	Altán
Ambit	Ambit
Apsyda	Apsida
Areał	Areál
Architekt	Architekt
Architektoniczny	Architektonický
Architektonika	Architektonika
Architektura	Architektura
Arkada	Arkáda
Armatura	Armatura
Atyka	Atika
Balustrada	Balustráda
Barbakan	Barbakan
Barok	Baroko, barok
Bastion	Bastion
Bastylia	Citadela
Baszta	Bašta
Bazylika	Bazilika
Belweder	Belvédér, letohrádek
Biblioteka	Knihovna
Blanki	Cimbuří
Brama	Brána
Budowla	Stavba
Budowniczy	Stavitel
Bursztyn	Jantar
Chór	Chór, kúr
Cokół	Sokl
Dach	Střecha

Hasło

Dom
Drapacz
Drzwi
Działka
Dziedziniec
Dzwonnica
Edykuł
Empire
Empora
Fasada
Faseta
Filar
Folklor
Fontanna
Fort
Forteca
Fortyfikacja
Fresk
Front
Fronton
Funkcjonalizm
Galeria
Gips
Gotyk
Granit
Grodzisko
Hala
Hełm
Herma
Hystoryzm

HESLO

Dům
Mrakodrap
Dveře
Pozemek
Nádvoří
Zvonice
Edikula
Empír
Empora
Fasáda
Fazeta
Pilíř
Folklor
Kašna
Fort
Pevnost
Hradba
Freska
Průčelí
Fronton
Funkcionalismus
Galerie
Sádra
Gotika
Žula
Hradiště
Hala
Helmice
Hermovka
Historizmus

Hasło

Kamień budowlany
Kamionka
Kaplica
Kariatyda
Kaseton
Kasztel
Katedra
Kazamata, kazamaty
Klasycyzm
Klasztor
Kolumna
Kolumnada
Komin
Kominek
Kompleks
Kondygnacja
Koncha
Konsola
Kopuła
Korytarz
Kościół
Krata
Kruchta
Krypta
Kwatera
Labirynt
Lodžia, loggia
Luneta
Lustro
Łącznik
Łaźnia

HESLO

Stavební kámen
Kamenina
Kaple
Karyatida
Kazeta
Kastel
Katedrála, dóm
Kasematy, kazematy, kasemata,
Klasicizmus
Klášter
Sloup
Kolonáda
Komín
Krb
Komplex
Podlaží
Koncha
Konzola
Kopule
Koridor
Kostel
Mříž
Kruchta
Krypta
Kasárna
Labyrint
Lodžie
Luneta
Zrcadlo
Chodba, spojnice
Lázně

Haslo

Łuk ostry
Malarz
Mansarda
Marmur
Materiał
Mebel
Meczet
Miasto
Minaret
Mistrz
Młyn
Modernizm
Most
Mur
Murarz
Mury
Muzeum
Neogotyck
Neoklasycyzm
Niwelacja
Obelisk
Obwarować
Okap
Okiennica
Okno
Oporowy
Oświetlenie
Pałac

HESLO

Lomený oblouk
Malíř
Mansarda
Mramor
Materiál
Nábytek
Mešita
Město
Minaret
Mistr
Mlýn
Modernizmus
Most
Zed'
Zedník
Zdivo
Muzeum
Neogotika
Neoklasicizmus
Nivelizace
Obelisk
Opevnění
Okap
Okenice
Okno
Opěrný
Osvětlení
Zámek

Hasło	HESLO
Palisada	Palisáda
Panteon	Panteon
Parawan	Paraván
Parcela	Parcela
Parkiety	Parkety
Pawilon	Pavilón
Pidestał	Piedestal
Piętrowy	Patrový
Pinakiel, fiala	Fiála
Piramida	Pyramida
Piwnica	Sklep
Płot	Plot
Podcień	Ochoz
Podgrodzie	Podhradí
Podłoga	Podlaha
Podstawa	Podstava
Podwórze	Dvůr
Podziemnie	Sklepení
Pomieszczenie	Příbytek
Poręcz	Zábradlí
Portal	Portál
Portyk	Portikus
Posiadłość	Statek
Projekt	Projekt
Projektant	Projektant
Przegroda	Přepážka
Przejście	Průchod
Ratusz	Radnice
Relief	Reliéf
Renesanc	Renesance

Haslo	HESLO
Rezydencja	Rezidence
Rokoko	Rokoko
Romański styl	Románský sloh
Romantyzm	Romantizmus
Rotunda	Rotunda
Rozeta	Rozeta
Ruiny	Zřícenina
Rusztowanie	Lešení
Rynek	Náměstí
Rzemiosło artystyczne	Řemeslo umělecké
Rzeźba	Socha
Rzygacz	Chrlič
Sala	Síň
Secesja	Secese
Sgraffito	Sgraffito
Schodek	Schod
Schody	Schodiště
Sklepienie	Klenba
Skrzydło	Křídlo
Stajnia	Stáj
Strażnica	Hláska
Strop	Strop
Strzelnicy	Střelna
Styl	Sloh
Synagoga	Synagoga
Szkic	Náčrt, skica
Sztuka	Umění
Ściana	Stěna
Średniowiecze	Středověk
Świątynia	Svatyně

Hasło

Teatr
Tors
Trzon
Twierdza
Tymopanon
Ujeżdżalnia
Warownia
Wiadukt
Wieża
Willa
Wyjście
Wykusz
Wystrój
Wznieść
Zabytek
Zakrystia
Zamek
Zaokrąglenie
Zaprawa
Zwornik
Żabka
Żelazo

HESLO

Divadlo
Torzo
Dřík
Tvrz
Tympanon
Jízdárna
Pevnost
Viadukt
Věž
Vila
Východ
Arkýř
Výzdoba
Postavit
Památka
Sakristie
Hrad
Kružba
Malta
Svorník
Krab
Železo

5. Závěr

Tématem bakalářské práce je architektura a architektonické styly. Dělí se na tři části – analýzu materiálu, pracovní listy a slovník. Nejprve byly zhotoveny pracovní listy. V této části se vychází z polských textů, ke kterým byly vyhotoveny úlohy. Ty jsou buďto gramatického zaměření nebo pracují s obsahem. Dále jsou zhotoveny cvičení na překlad vyznačených částí textu. Kromě pracovních úloh jsou tu také poznávací úkoly, k nimž jsou přiděleny obrázky. Ke všem úlohám byl také vypracován klíč sloužící ke kontrole. Pro snadnější práci s polskými texty byl zhotoven také polsko-český slovník. Protože jsou oba úryvky o polských památkách, byla přidána i obrázková příloha. Ta přibližuje vybrané pamětihodnosti studentům. Byl zhotoven slovník, který obsahuje dvě stě polských výrazů a k nim ekvivalentní české termíny, ty byly vybrány z pracovních listů a z knih zaměřených na památky a architekturu. U každého výrazu byly uvedeny definice v polštině i češtině, věty užití a popřípadě i frazeologismy, pokud byly nalezeny. Slovník je v práci jen v přehledné zkrácené verzi, celý bude přiložen na CD nosiči, byl vytvořen, aby pomohl usnadnit případným studentům hledání výrazů v oblasti architektury.

Nakonec byla vypracována část zabývající se analýzou a rozбором zrádných slov, frazeologismů, synonym, antonym a původem jazyka jak českého, tak polského. Uvedli jsme příklady zrádných slov, na které mohou studenti narazit při práci s texty o architektuře. Analýza původu jazyků ukázala, že polština a čeština se vzájemně ovlivňovaly a bylo zjištěno, že na ně měly vliv stejné jazyky. Míra působení cizích jazyků nebyla však v obou případech stejná. Zatímco čeština v oblasti architektury má 45 % výrazů vlastních a 55 % pochází z jiných jazyků. V polštině je 35 % výrazů vlastních a 65 % je přejato z cizích jazyků. Podle těchto výsledků je zřejmé, že polština je vůči přejímání vstřícnější než čeština. Kapitola o synonymech byla přínosná i pro samotnou tvorbu této práce, neboť upozornila na problém opakování slov. Díky tomu byl dáván větší důraz na obměnu výrazu. Tato část byla stejně jako pracovní listy, vypracována pro výuku. A jejím cílem má být seznámení studentů s danou problematikou a pomoci při studiu polštiny.

Abstract

Key words: terminology, Czech-Polish translation, Polish-Czech translation, architecture

The target of this bachelor thesis was to create a dictionary, which involves two hundred Czech and Polish idioms and put together the worksheets. The dictionary was made of idioms, which are close to the topic of architecture and architectonic build. Czech and Polish phraseology phrases are compared in the next part. There is also a chapter about using synonym and antonym, which help us against repeating the same words. The origin of Czech and Polish words informs us about history of both languages and how much they were influenced by the others foreign languages. That is why phrases from dictionary were analysed and based on the results was made final part of this thesis. It also helps to familiarize with treacherous words, which make the biggest problem in translation.

Streszczenie

Słowa klucze: terminologia, przekład czesko-polski, przekład polsko-czeski, architektura

Celem tej pracy było stworzenie słownika, w którym jest zapisanych dwieście czeskich i polskich wyrazów i także stworzenie kart pracy. Słownik składa się z wyrazów, które dotyczą architektury i stylów architektonicznych. W następnej sekcji porównuję czeskie i polskie frazeologizmy. Następnie synonimy i antonimy, jako źródło bogatego słownictwa. Praca dotyczy również pochodzenia wyrazów czeskich i polskich, informacji o historii obu języków i także tego, w jakim stopniu były zapożyczane z języków obcych. Poświęcam również kilka słów zdradliwym wyrazom. Wszystkie wyrażenia z słownika były analizowane, a wyniki zostały opisane w końcowej części tej pracy.

Anotace

Autor: Martin Černý

Fakulta: Filozofická

Katedra: Slavistiky, sekce polonistiky

Název bakalářské práce: Architektura a architektonické styly

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Jan Jeništa

Počet znaků: 58 585

Počet příloh: 0

Počet titulů použité literatury: 32

Klíčová slova: terminologie, česko-polský překlad, polsko-český překlad, architektura

Cílem této bakalářské práce bylo vytvořit slovník o dvou stech českých a polských výrazech a vyhotovit k nim pracovní listy. Slovník byl vytvořen z výrazů na téma architektura a architektonické styly. V další části jsou porovnány české a polské frazeologismy a také synonyma a antonyma, jako zdroj bohatší slovní zásoby. Původ českých a polských slov informuje o historii obou jazyků a to, do jaké míry byly ovlivňovány jinými jazyky. Seznámení se zrádnými slovy má poukázat na jejich problematiku. Všechny výrazy ze slovníků byly analyzovány a na základě výsledků, byla vytvořena závěrečná část této práce.

Bibliografie

- BINKOWSKA, M., (red.), *Najpiękniejsze zabytki Polski, Bielsko – Biała* 2008.
- BRYCH, V., - RENDEK, J., *Hrady a zámky na Moravě a ve Slezsku*, Praha 2008.
- DĄBROWSKA, A., *Język polski*, Wrocław 1998.
- DAMBORSKÝ, J. - LOTKO, E., *Studia o współczesnym języku polskim*, Olomouc 1992.
- FILIPEC, J., *Česká synonyma z hlediska stylistiky a lexikologie*, Praha 1961.
- HAUSNER, P. – *Nauka o slovní zásobě, Praha* 1980.
- JADACKA, H., *Kultura języka polskiego*, Warszawa 2005.
- LOTKO, E., *Polština a čeština z hlediska typologického*, Olomouc 1981.
- LOTKO, E., *Zrádná slova v polštině a češtině*, Olomouc 1987.
- LOTKO, E., *Zrádná slova v polštině a češtině*, Olomouc 1992.
- PRICE, G., *Encyklopedie jazyků Evropy*, Praha 2002.
- SERETNY, A. – LIPIŃSKA, E., *ABC metodyki nauczania języka polskiego jako obcego*, Kraków 2005.
- SŁOŃSKI, S., *Historia języka polskiego w zarysie*, Warszawa 1953.

Słowníky:

- BAŃKA, M., *Inny słownik języka polskiego*, Warszawa 2000.
- BĄBA, S. - DZIAMSKA, G. - LIBEREK, J., *Podręczny słownik frazeologiczny języka polskiego*, Warszawa 2000.
- BEČKA, J. V., *Slovník synonym a frazeologismů*, Praha 1977.
- CIENKOWSKI, W., *Praktyczny słownik wyrazów bliskoznacznych*, Warszawa 1993.
- DUBISZ, S., *Uniwersalny słownik języka polskiego*, Warszawa 2003.

- DUNAJ, B., *Słownik współczesnego języka polskiego*, Warszawa 1996.
- FILIPEC, J. – DANEŠ, F., *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost*, Praha 2003.
- HAVRÁNEK, B., *Slovník spisovného jazyka českého*, Praha 1989.
- KRAUS, J., *Akademický slovník cizích slov*, Praha 1998.
- KRAUS, J., *Nový akademický slovník cizích slov*, Praha 2005.
- KURZOWA, Z. - KUBISZYN-MĘDRALA, Z., *Słownik synonimów*, Warszawa 1998.
- MARKOWSKI, A., *Nowy słownik poprawnej polszczyzny*, Warszawa 1999.
- MARTINCOVÁ, O., *Nová slova v češtině, Slovník neologismů 2*, Praha 2004.
- MARTINCOVÁ, O., *Nová slova v češtině, Slovník neologismů*, Praha 1998.
- NAGÓRKO, A. - ŁAZIŃSKI, M., *Dystynktywny słownik synonimów*, Kraków 2004.
- ORŁOŚ, T., *Czesko-polski słownik zdradliwych wyrazów i pułapek frazeologicznych*, 2003.
- ORŁOŚ T., - *Wielki Czesko- Polski słownik frazeologiczny*, Kraków 2009.
- PALA, K. – VŠIANSKÝ, J., *Slovník českých synonym*, Praha 1996.
- SKORUPKA, S., *Słownik frazeologiczny języka polskiego*, Warszawa 1974.

Internetové zdroje

<http://pl.wikipedia.org/wiki/Gotyk>

<http://www.atlas.pl/gniew-zamek-widok-zdrogi-1.html>

<http://agroturystyka-mazury.com.pl/okolice/>

http://gdansk.lovetotravel.pl/kosciol_mariacki_w_gdansku

http://www.sprzedamwyspe.pl/atrakcje_okolica.html

<http://www.skyscrapercity.com/showthread.php?t=197787&page=7>

<http://krakow4u.pl/kosciol-Kosciol-sw--Piotra-i-sw--Pawla-zdjecie-920-2350.html>

<http://www.magicpoland.pl/content/view/377/85/lang,english/>

http://pl.wikipedia.org/wiki/Architektura_barokowa_w_Polsce